

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

ix. An gaudeat condemnatus ad triremes, si similiter ex his se recipit ad
Ecclesiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

ducatur, & inde exire recusans, per vim extrahatur; quia tunc non ipse ad Ecclesiam se recipit, seu confugit (sicuti requirunt leges Ciuiles, & Canones, & nouissime ita Constitutio Gregorij XIV. ibi: *Vi laicis ad Ecclesias, Locaue Sacra, & religiosa pradieta confugientibus, &c.*) sed per illam vinctus ab aliis ducitur: quapropter in sententia omnium neque gaudet, si in carcere existens ad sacerdotem Eucharistia Sacramentum portantem intra carcerem confugiat. Atque ita docent Tuschus *verb. Ecclesia, conclus. 12. num. 28.* Couarr. *lib. 2. var. resol. cap. 20. num. 17.* Graff. *part. 1. lib. 2. cap. 48.* Scortia *Theor. 385.* Suarez *de relig. lib. 3. cap. 11. num. 18.* Farinac. *de carcerib. quest. 28. num. 69.* & in *append. de immunit. cap. 15. n. 201.* Decian. *tract. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 30.* Lezana *verb. Immunitas, num. 19.* Gutierrez *lib. 3. q. 9. q. 6.* Tannerus *in 2.2. disp. 5. q. 8. dub. 1. num. 17.* Bobadilla *in Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 61.* (qui in *gl. li. A.* plures alios Doctores adducit. Ambrosin. *de immunit. Eccles. cap. 10. num. 10.* Cutellius *de immunit. Eccles. lib. 1. quest. 25. num. 8.* & *quest. 30.* Azeuedo *in l. 1. tit. 2. lib. 2. num. 11.* vbi sic decisum refert, & Bonacina *disput. 3. quest. 7. de immunit. §. 2. num. 10.* Quamvis contrarium defendant Clarus *lib. 5. quest. 30.* Nauarr. *cap. 25. num. 19.* Boët. *de cis. 100.* Germon. *de immunit. lib. 3. cap. 16. num. 35.* Megalium *consil. 46.* Villagut. *de extens. legum, cap. fin. num. 40.* & alij à Bobadilla loco supra cit. in *glos. li. B.* citati. Item & Peregrinus *de immunit. cap. 5. num. 8.* saltem in casu, quo reus ducatur ad carcerem per Ecclesiam non necessariò, sed voluntariè; cum scilicet per alium locum ad carcerem duci possit. Vide etiam Fagundez *de preceptis Ecclesie, precept. 2. lib. 4. cap. 4. num. 57.* & Diana *part. 1. tract. 1. resol. 30.* qui utramque opinionem dicunt esse probabilem, etsi priorem dicant esse in rigore iuris probabiliorem; posterioriorem autem esse magis piam, & idè in praxi amplectendam. Vide etiam Farinacium in *Append. de immunit. cap. 15. num. 205.*

S E C T I O V I I I.

An gaudeat condemnatus ad mortem, si similiter, cum ad supplicium ducitur, ex manibus ministrorum iustitiæ se recipiat ad Ecclesiam.

S V M M A R I V M.

- 1 Condemnatus ad mortem, si cum ad supplicium ducitur, è manibus ministrorum Iustitiæ confugiat ad Ecclesiam, gaudet immunitate.
- 2 Ductus ad supplicium mortis, si per viam secum trahat Iustitiæ ministros ad Ecclesiam, gaudet immunitate, secus si ab illis ducatur per Ecclesiam ad locum supplicij.

SEquitur secundò, quod propter eandem rationem etiam gaudeat condemnatus ad mortem (ob delictum scilicet non exceptum) si similiter, cum ad supplicium ducitur, ex manibus ministrorum Iustitiæ se recipiat, seu confugiat ad Ecclesiam. Decian. *num. 29.* Ambrosin. *num. 13.* Suar. *cap. 11. num. 18.* Graff. *1. part. lib. 2. cap. 48. num. 7.* Farinac. *de carceribus, quest. 28. num. 44.* in *append. cap. 15.* Gambacurta *lib. 4. cap. 18. num. 7.* & Peregrin. *cap. 5. num. 4.* & seqq. item si per vim secum trahat ad Ecclesiam ministros Iustitiæ, quamvis non etiam, si ab illis vinctus ducatur per Ecclesiam ad locum supplicij, vt supra dicebam, & docent Tuschus *num. 22.* Farinacius *cit. cap. 15.*

num. 197. Lezana *verb. Immunitas, num. 19.* Decian. *cit. cap. 28. num. 29.* Gutierrez *quest. 4. num. 10.* & alij passim. Vide quæ dicuntur *infra dub. 24. sect. 17.*

S E C T I O I X.

An gaudeat condemnatus ad trirèmes, si similiter ex his se recipit ad Ecclesiam?

S V M M A R I V M.

- 1 Condemnatus ad Trirèmes, siue ad tempus, siue ad semper, si à trirèmbus confugiat ad Ecclesiam, gaudet immunitate.
- 2 Fugiens à trirèmbus gaudet Indulto, si non fuerit illuc damnatus pro crimine excepto in ipso Indulto: ita dic si non fuerit illuc damnatus pro crimine excepto ab ipsa Ecclesia.
- 3 Fugiens à trirèmbus, si non gaudeat immunitate ob crimen exceptum, propter quod illuc est damnatus, non est puniendus de fuga, & antequam de Ecclesia extrahatur, talis remissio per Episcopum est ei impetranda.
- 4 Ecclesia reddit delinquentem securum à pœna non solum infligenda, sed etiam inflicta.
- 5 Opinio distinguendum, quomodo condemnatus ad trirèmes, si inde aufugiat, debeat gaudere immunitate, nempe, si reclamauerit, vel consenserit in pœna, & similibus, ab auctore reuocetur.
- 6 Seruus pœna hodie quis non efficitur per condemnationem Trirèmium, vel cuiuscunque alterius operis publici, etiam in perpetuum.
- 7 Seruus pœna licet effectus sit damnatus ad mortem, si tamen quando ad supplicium ducitur, se subducatur è manibus satellitum, gaudet immunitate.
- 8 Condemnatus ad vapulandum, si ad Ecclesiam confugiat, gaudet immunitate.
- 9 Seruus si fugiat ad Ecclesiam non liberat se à Potestate Domini, reus tamen se liberat à potestate Iudicis.
- 10 Seruus, qui fugit ad Ecclesiam non est reus alicuius criminis, & ab Ecclesia non defenditur, cum eius dominum, & possessorem sit apud dominum.
- 11 Damnatus ad trirèmes est verè reus (sicut & miles, qui per fugam militiam deserit) & propter sententiam latam, & pœnam inflictam contra eum, non desinit esse reus.
- 12 Nemo hodie etiam per condemnationem ad opus publicum in perpetuum pœna seruus efficitur.
- 13 An si quis confugiat ad Ecclesiam è trirèmbus, ubi non ex sententia, sed ex locatione, & conductione additus erat, gaudeat immunitate, est dissensio.
- 14 Famuli ad præstanda seruitia conuenia cogi possunt, & tales, qui ita se locauerunt, censentur vt famuli.
- 15 Limita si transactio tempore conductionis cogerentur remigare, nam non amplius famuli, sed adscriptiui dici possunt.

SEquitur tertio, quod propter eandem rationem etiam gaudeat condemnatus ad trirèmes, siue ad tempus, siue ad semper ad illas fuerit condemnatus, si similiter etiam è trirèmbus confugiat ad Ecclesiam. Et confirmatur, quia sicuti docet Mastrillus *de indulto, c. 42. n. 5.* fugiens è trirèmbus gaudet indulto, si non fuerit illuc damnatus pro crimine excepto in ipso indulto: ergo multò magis gaudere debet immunitate Ecclesiæ, si similiter non fuerit illuc damnatus pro crimine excepto ab ipsa Ecclesia. Atque ita contra Martham *de iurisdic. p. 2. c. 15. n. 17.* Megalium *in 3. part. lib. 4. c. 2. q. 1. num. 33.*

num. 33. Sarpum de iure Affylorum, cap. 5. fol. 54. Cutellium de immunitat. Eccles. lib. 1. quest. 25. num. 8. & quest. 40. per totam, Gamma decif. 362. & Villadieg. in Polit. cap. 3. num. 215. (qui tamen admittunt, quod talis cogi solum debeat redire ad remigandum ad tempus prius statutum, non item ad sustinendam ob fugam poenam aliam, cum huius remissio prius quam Iudici seculari tradatur, ab Episcopo, vel Ecclesiae Praeposito obtineri debeat) docent Pereira de manu Regia, part. 2. cap. 50. num. 17. Ludouicus Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. quest. 4. num. 9. Antonius de Marinis quotid. resolut. cap. 177. num. 2. Trullench. in Decalog. tomo 1. lib. 1. cap. 11. dub. 3. num. 29. Nouarius in Summa Bullarum, tit. de immunit. Eccles. num. 27. Diana part. 1. tract. 1. resol. 40. & Lezana verb. Immunitas, num. 16. Giurba in consil. crimin. consil. 30. num. 21. ex eo, quia Ecclesia reddit delinquentem securum à poena, non solum infligenda, sed etiam inflicta; sicuti pluries fuisse decilum in cit. consil. 30. testatur, & colligitur ex cap. id constitutum, quest. 12. ibi: Et ab omni poenarum genere sint securi.

Hinc opinio distinguendum (quod, si reus, qui è trirremibus ad Ecclesiam confugit, sit loco depositi ibi condemnatus, vel certam habeat condemnationem, sed sit reclamatum, & pendeat reclamatio, vel compleuerit tempus, sed ibi generalem expectando libertatem detineatur, in his casibus immunitate gaudet: si verò certam habeat condemnationem, de qua non pendeat appellatio, vel pro delictis commissis deferuire ibi concordauerit, & tempus deferuendi nondum compleuerit, in his casibus immunitate non gaudeat, quia poenae seruus effectus sit, & sic tempus deferuendi complere debeat) mihi non probatur, tum ob rationes dictas, tum etiam, quia hodie per condemnationem huiusmodi, vel ad quodcumque aliud opus publicum, etiam in perpetuum, seruus poenae quis non efficitur, iuxta textum in Authent. sed hodie, Cod. de donat. inter vir. & vxor. Excepto casu, si ad mortem sit condemnatus, vt patet ex l. qui ultimo, ff. de panis. Adde, quod etiam si ad mortem sit condemnatus, licet seruus poenae efficiatur, si tamen, quando ducitur ad supplicium, ad Ecclesiam confugit, immunitate gaudet, vt communiter docent Doctores: ergo gaudere etiam debebit in omni alio casu (nisi ad triremes condemnatus sit pro crimine excepto, ratione cuius immunitate quidem priuatur, vt rectè dixit Cutellius loco supra cit. numero 10. & in simili Gambacurta lib. 4. cap. 19. num. 20.) & multò magis, si condemnatus fuerit ad vapulandum, vt rectè notarunt Pereyra, & Correa in locis supra cit. dub. 24. sect. 17.

Obiicies ex Cutellio loco cit. Si seruus fugiat ad Ecclesiam, non liberat se à potestate domini: ergo nec Reus, qui per crimen, maximè accedente sententia, sit seruus publicus, & seruus poenae, liberabit se à potestate Iudicis, & Iustitiae.

Respondetur, disparitas est, quia seruus, qui fugit à domino ad Ecclesiam, non est reus alicuius criminis, vt suppono; & idè si ad Ecclesiam fugiat, ab Ecclesia non defenditur, cum eius dominium, & possessio sit apud dominum, vt patet ex cap. inter alia, §. si verò, de immunit. & ex l. praesenti, §. fin. Cod. de his, qui ad Eccles. confugiunt. At non ita est in casu nostro, cum damnatus ad triremes sit verè reus (sicut & miles, qui per fugam militiam deserit) & propter sententiam latam, & poenam inflictam contra ipsum non desinat esse reus. Adde, quod (vt supra dicebam ex Auth. sed hodie, & notat Correa in relect. de immunit. part. 2. n. 9.) nemo hodie etiam per condemnationem ad opus publicum in perpetuum, poenae seruus efficitur.

Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

Obiicies secundò ex eodem Cutellio: Canones impertiuntur reis non totalem, sed solum vitæ, & membrorum immunitatem, qua à Prelato Ecclesiae obtenta, Iudici seculari eos tradi volunt, ex cap. id constitutum, §. c. inter alia, quest. 12. ergo.

Respondetur: nego antecedens, qua de re vide infra dub. 31. 37. & 39.

Caterum an, si qui confugit ad Ecclesiam è trirremibus, ibi non ex sententia, sed ex locatione, & conductione addictus erat, gaudere etiam debeat immunitate.

Negat probabiliter Cutellius num. 17. quia tali nec poenae, nec rei confugientis definitio conuenit; quin talis contineri videtur sub dispositione c. metuentes, 17. quest. 4. & l. praesenti, §. fin. C. de his, qui ad Eccles. confug. vbi de famulis cauetur, quod ad praestanda seruitia cogi debeant: ergo, &c. Excipitur tamen nisi cogeretur redire ad remigandum transacto conductionis tempore; quia tunc ille, cum transierit tale tempus, non amplius famulus, vel adscripticius dici potest, sic Cutell. 15. Vide etiam Barbofam de iure Eccles. tom. 2. c. 3. num. 33.

Affirmat autem, & probabiliter etiam, simpliciter Giurba, iuxta ea, quae dicuntur infra, dub. 11.

SECTIO X.

An gaudeat quis, si praestito iuramento de redeundo in carcerem, se recipiat ad Ecclesiam?

SVMMARIVM.

- 1 Carceratus, si praestito iuramento Custodi de redeundo inde confugiat ad Ecclesiam, gaudet immunitate.
- 2 Amplia procedere non solum in carceratione iniusta, veram etiam iusta.
- 3 Peritrium, cum non sit vnum de criminibus exceptis, non tollit Ecclesiae immunitatem.
- 4 Iuramenti relaxatione impetrata, cessat Peritrium.
- 5 Reus qui praestito Iuramento de redeundo ad carcerem, si nolit redire, sed se in Ecclesia defendere, potest Prelatus concedere facultatem, vt habita locatione de impunitate poenae corporalis, ab Ecclesia extrahatur, seu si adsit periculum poenae mortis.

Sequitur quartò, quod etiam gaudeat, si praestito iuramento Custodi carceris de redeundo in carcerem, ad Ecclesiam confugiat. Quod verum est non solum, si carceratio erat iniusta (in quo omnes conueniunt) sed etiam, si erat iusta, & sine rei mortis periculo, quia peritrium (cum non sit vnum de criminibus exceptis, vt dicitur infra dub. 24. sect. 12.) non tollit immunitatem Ecclesiae, & ex alio capite, vt suppono, non erat carceratus pro crimine excepto. Adde, quod forsitan impetrari poterit relaxatio iuramenti, & sic cessabit peritrium. Atque ita ex communi docent Abbas in cit. cap. inter alia, Sylu. verb. Immunitas 3. quest. 3. Angel. §. 19. Couar. 2. var. cap. 20. num. 13. Suarez cap. 11. numero 18. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 9. Fatinacius in append. de immunit. cap. 15. num. 200. & de carceribus, quest. 28. num. 43. Diana part. 3. tract. 1. resol. 37. Ambrosin. cap. 10. num. 12. & Fagundez 2. part. de preceptis Ecclesiae, lib. 4. cap. 4. num. 58. contra Decianum tract. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 21. Cutellium de immunitat. Eccles. lib. 1. quest. 19. num. 4. & seqq. Peregrinum de Immunit. cap. 5. num. 10. Azorium 2. part. lib. 9. cap. 9. vers. quid dicendum, & nonnullos alios apud Couar. & Suar. in locis supra cit.

C 3. Caterum